

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської філології і філософії мови

КУРСОВА РОБОТА

з зіставного мовознавства

на тему: **Прагматичні і риторичні засоби у інаугураційних промовах українською і англійською мовами у зіставному аспекті**

Студентки групи Па 17-20
Напряму підготовки «філологія»
Спеціальності мова і література (англійська)
Колтакова В.Г
Керівник Кравченко Н.К., професор кафедри

Національна шкала добре
Кількість балів: 82 Оцінка: ЄКТС В

Члени комісії

_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)

Ministry of Education and Science of Ukraine
Kyiv National Linguistic University
Department of English Philology and Philosophy of Language

COURSE PAPER

**Pragmatic and rhetorical devices in
inaugural speeches in Ukrainian and English
in a comparative aspect**

KOLTAKOVA VIKTORIA
Group Pa 17-20
Department of Germanic Philology and Translation

Research Adviser
Assoc. Prof. **Natalya Kravchenko**
DrSc. (Linguistics)

Kyiv 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНА ОСНОВА ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАГМАТИКИ І РИТОРИКИ ІНАВГУРАЦІЙНИХ ПРОМОВ	6
1.1. Опис понять "прагматичні засоби" та "риторичні засоби"	6
1.2. Аналіз теоретичних підходів до вивчення інавгураційних промов	7
1.3. Визначення основних функцій інавгураційних промов.....	9
Висновки для першого розділу	10
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПРАГМАТИЧНИХ ТА РИТОРИЧНИХ ЗАСОБІВ УКРАЇНСЬКИХ ТА АНГЛІЙСЬКИХ ІНАВГУРАЦІЙНИХ ПРОМОВ..	12
2.1. Опис інавгураційних промов українських президентів (короткий історичний огляд).....	15
2.2. Аналіз прагматичних та риторичних засобів англомовних інавгураційних промов	16
2.2.1 Опис інавгураційних промов президентів США (короткий історичний огляд).....	19
2.3 Прагматика і риторика українських і англомовних інавгураційних: спільне і відмінне.	20
Висновки до другого розділу	22
ВИСНОВКИ	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	25
RÉSUMÉ	27

ВСТУП

Завжди привертали увагу інавгураційні промови як фахівців галузі, так і звичайних громадян. Крім того, ці промови є важливим інструментом для встановлення зв'язку з лідером та його людьми. У порівняльному аспекті дослідження прагматичних і риторичних засобів в інавгураційних промовах українською та англійською мовами є важливим для порівняння спільних і відмінних рис обох культур, а також мовних традицій.

Мета дослідження – порівняти прагматичні та риторичні засоби, що використовуються в інавгураційних промовах українською та англійською мовами, та виявити спільні риси й особливості обох мовних традицій.

У дослідженні розглядаються основні прагматичні та риторичні засоби, що використовуються в інавгураційних промовах. Прагматичні засоби включають використання специфічної лексики, стилістичних засобів, таких як метафори, епітети, порівняння, а також структуру промови, що допомагає досягти максимальної ефективності у спілкуванні з аудиторією.

Риторичні засоби, з іншого боку передбачають використання різних типів аргументації, таких як логічні, етичні та емоційні. Ще одним важливим елементом риторики є вміння керувати ритмом та інтонацією промови, тим самим підкреслюючи урочисту атмосферу та посилюючи емоційний вплив на аудиторію.

Для порівняння прагматичних і риторичних засобів в інавгураційних промовах українською та англійською мовами, будуть проаналізовані приклади таких промов. Українським прикладом буде інавгураційна промова президента України Володимира Зеленського у 2019 році, а англійським - інавгураційна промова президента США Джо Байдена у 2021 році.

Аналіз зосереджено на використанні конкретних лексичних одиниць в інавгураційних промовах, стилістичних засобів та їхніх функцій, риторичних структур і використанні різних типів аргументів.

Таким чином дослідження дає змогу зробити висновок про наявність спільних та відмінних рис у використанні прагматичних і риторичних засобів

в українських та англійських інавгураційних промовах. Незважаючи на відмінності у культурних та мовних традиціях, інавгураційні промови двох країн мають багато спільного у використанні прагматичних і риторичних засобів для досягнення максимальної ефективності у спілкуванні з аудиторією.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНА ОСНОВА ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАГМАТИКИ І РИТОРИКИ ІНАВГУРАЦІЙНИХ ПРОМОВ

1.1. Опис понять "прагматичні засоби" та "риторичні засоби"

Прагматичні засоби - це мовні засоби, що використовуються з метою досягнення певного ефекту в комунікації. Ці засоби можуть бути спрямовані на привернення уваги слухачів або читачів, переконання, вплив на їхні дії, поведінку, переконування їх у власній правоті. Прагматичні засоби можуть включати в себе вибір конкретних слів, фраз та синтаксичних конструкцій, що мають специфічні комунікативні властивості.

Риторичні засоби – це мовні засоби, що використовуються з метою зробити текст більш ефективним, переконливим та зрозумілим для аудиторії. Риторичні засоби можуть включати в себе такі елементи, як метафори, аналогії, гіперболи, іронію, сарказм, ритміку та повторення. Використання риторичних засобів допомагає автору створити текст, який буде привабливим для аудиторії та легко запам'ятовуватись.

Прагматичні засоби мови включають **лексичні, граматичні та стилістичні** засоби, що використовуються для впливу на поведінку, переконання та думки читачів і співрозмовників. **Лексичні прагматичні засоби** включають використання синонімів, антонімів, емоційних слів, фраз та ідіом. Ці лінгвістичні засоби використовуються для досягнення цілей і здійснення впливу на слухачів у різних ситуаціях спілкування, включно з діловими документами, науковими презентаціями та політичними виступами.

Граматичні та стилістичні прагматичні засоби використовуються для побудови мовлення в різних часах, режимах і темпах, а також для використання активного та пасивного стану відповідно до мети та змісту тексту.

Риторичні засоби, з іншого боку, - це різноманітні прийоми, що використовуються для створення певного ефекту на слухача чи читача, такі як антоніми, алітерація, метафора, гіпербола та повторення.

З огляду на різницю між прагматичними та риторичними засобами можна зробити висновок, що прагматичні засоби спрямовані на досягнення конкретних комунікативних цілей, а риторичні - на створення ефективних текстів, що запам'ятовуються. Водночас ці засоби впливають один на одного і можуть використовуватися разом у лінгвістичному тексті для досягнення чіткішого та переконливішого впливу на читача чи слухача. Наприклад, риторичні засоби можуть бути використані для привернення уваги аудиторії до певних аспектів тексту, в той час як прагматичні засоби можуть бути використані для переконання аудиторії в певному реченні або ідеї.

Таким чином, вивчаючи прагматичні та риторичні засоби, ми можемо краще зрозуміти їхнє функціональне призначення та вплив на комунікативний акт. Ці засоби справляють значний вплив на мовлення та сприяють ефективному здійсненню комунікативного акту.

Вивчення прагматичних і риторичних засобів мови є актуальним у зв'язку з розвитком сучасної комунікації та збільшенням кількості комунікативних ситуацій, що виникають у нашому житті. Вивчення цих засобів також сприяє вдосконаленню мовної та комунікативної компетенції.

1.2. Аналіз теоретичних підходів до вивчення інавгураційних промов

Аналіз теоретичних підходів до вивчення інавгураційних промов включає різноманітні дисциплінарні підходи, такі як політична наука, соціологія, лінгвістика, культурологія та інші.

У політології інавгураційні промови вважаються важливим елементом політичної комунікації. Інавгураційні промови вважаються інструментом, за допомогою якого лідери демонструють громадянам важливість подій, що відбуваються, і роблять важливі політичні заяви. Вивчення інавгураційних

промов із цього погляду дає змогу з'ясувати, які ідеї та пріоритети мають нові лідери, як вони мають намір досягти своїх цілей і які комунікаційні стратегії вони використовують.

У соціології інавгураційні промови можна розглядати як прояв культурних і соціальних норм та цінностей. Інавгураційні промови відображають історичні та культурні впливи, які формують ставлення та поведінку людей з певного соціального середовища. Аналіз інавгураційних промов може допомогти розкрити, які культурні та соціальні норми відображаються в політичних заявах лідера, та які впливи відображаються в його поведінці.

У лінгвістиці інавгураційні промови досліджуються як текстові документи, що містять різноманітні мовні засоби та стилістичні прийоми.

Дослідження мовних засобів та стилістичних прийомів, що використовуються в інавгураційних промовах, може допомогти зрозуміти, як лідери намагаються вплинути на своїх слухачів і як вони створюють свій образ.

У культурології інавгураційні промови можна розглядати як важливі культурні події, що відображають ідентичність та культурні традиції нації. Вони також можуть виявити культурні дискурси та ідеології, які домінують у суспільстві. Вивчення інавгураційних промов може допомогти визначити, які культурні елементи відображені в політичних заявах лідерів і які культурні дискурси та ідеології обстоюються.

Одним із найпоширеніших теоретичних підходів у вивченні інавгураційних промов є контент-аналіз. Цей підхід передбачає систематичний аналіз тексту з метою виявлення ключових тем, цінностей і підходів, відображених у промові. Контент-аналіз також може допомогти визначити мову та стилістичні прийоми, які використовують лідери.

Інший підхід до вивчення інавгураційних промов полягає в аналізі аудиторії та ефективності комунікації. Цей підхід допомагає зрозуміти, які ідеї та повідомлення досягають цільової аудиторії, а які ні. Він також

допомагає визначити, які групи аудиторії є більш вразливими до різних повідомлень і як їх можна використати в політичних цілях.

Узагальнюючи, аналіз теоретичних підходів до вивчення інавгураційних промов дає можливість підійти до їхнього вивчення з різних сторін і розкрити різні аспекти їх значущості та впливу. Оскільки кожен підхід має свої переваги та недоліки, тому поєднання декількох підходів може дати більш повне та точне уявлення про інавгураційні промови та їх вплив на суспільство.

Таким чином, вивчення інавгураційних промов має велике значення для розуміння політичного процесу та культурної ідентичності суспільства. Різноманітні теоретичні підходи до їх аналізу дають можливість розглянути цей вид мовлення з різних сторін та зрозуміти різні аспекти його впливу на суспільство.

1.3. Визначення основних функцій інавгураційних промов

Основні функції інавгураційної промови можна розглянути наступним чином:

1. **Відображення значущості і важливості події:** Інавгураційні промови повинні допомогти аудиторії усвідомити важливість інавгурації, її значення для нації, країни. Інавгураційна промова має змусити аудиторію замислитися над тим, що відбувається, і відчувати себе частиною цієї історичної події.

2. **Виклик інтересу:** Інавгураційна промова має бути цікавою та викликати інтерес у слухачів. Це допоможе утримати увагу аудиторії та забезпечити її участь у подальших подіях.

3. **Встановлення довіри з аудиторією:** Інавгураційна промова повинна сприяти встановленню довіри між оратором та аудиторією. У промові слід використовувати мову, яку легко зрозуміти і співвіднести з аудиторією, а також емоційно залучати аудиторію.

4. **Представлення планів та ідей:** Одна з основних функцій інавгураційної промови - представлення планів та ідей і того, як їх буде реалізовано в майбутньому. Оратор повинен розповісти про бачення та плани, які будуть виконуватися в новому етапі, та закликати аудиторію до співпраці та сприяти у їх реалізації.

5. **Спонування до дії:** Інавгураційна промова повинна бути не тільки надихаючою, а й спонукати до дії. Оратор повинен надихати слухачів на досягнення великих цілей, поставлених перед країною, організацією чи людством в цілому.

6. **Підбадьорення та надання підтримки:** Інавгураційна промова може використовуватися для підбадьорення та надання підтримки аудиторії. Промови можуть допомогти зберегти оптимізм та впевненість у майбутньому, вселяти надію і допомогти пережити складні часи.

Кожна з цих функцій має важливе значення та допомагає досягти мети інавгураційної промови.

Також важливо зазначити, що інавгураційні промови можуть відрізнятися за своєю структурою та змістом в залежності від контексту та традицій країни чи організації, де вони відбуваються.

Отже, інавгураційні промови є важливим джерелом інформації для вивчення лідерства, комунікації та культурних аспектів країн та організацій. Вони можуть допомогти розкрити основні теми та пріоритети, які стоять перед новим лідером чи організацією, а також вивчити різні стратегії комунікації та їх ефективність.

Висновки для першого розділу

Отже, інавгураційні промови являють собою важливий політичний та культурний феномен, що досліджується з багатьох різних точок зору. Вони відображають значимість та вагу нової політичної епохи та змін, що відбуваються у державі, та можуть виконувати різноманітні функції, такі як

показ влади, визначення національної стратегії та формування національної ідентичності.

Дослідження інавгураційних промов включає аналіз різноманітних аспектів, таких як лінгвістичні засоби, стилістичні прийоми, культурні традиції та цінності, психологічні аспекти та багато іншого. Такий багатоаспектний підхід до дослідження інавгураційних промов дозволяє отримати більш повне та об'єктивне уявлення про їх сутність та значення.

Дослідження інавгураційних промов є важливим для розуміння політичного та культурного життя держави, її історії та спадщини. Вивчення різноманітних аспектів цього феномену дозволяє отримати більш глибоке та комплексне уявлення про суспільні та культурні процеси, що відбуваються в країні.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ПРАГМАТИЧНИХ ТА РИТОРИЧНИХ ЗАСОБІВ УКРАЇНСЬКИХ ТА АНГЛІЙСЬКИХ ІНАВГУРАЦІЙНИХ ПРОМОВ

Інавгураційні промови в Україні – це важливі політичні та культурні події, які відображають цінності та ідеї, що домінують у суспільстві, та змінюють курс розвитку країни. Щоб краще зрозуміти вплив цих промов на суспільство, необхідно проаналізувати прагматичні та риторичні засоби, що використовуються в цих промовах.

Прагматичні засоби – зазвичай використовуються для досягнення практичних цілей, таких як підвищення авторитету, підтримка державної політики, спонукання до дії. Прагматичні засоби включають такі елементи промови, як вибір тематики, структурування тексту, мовні татики та інші.

Риторичні засоби використовуються для посилення впливу на аудиторію та привернення її уваги до промови. Риторичні засобів включають такі елементи, як метафора, алегорія, антитези тощо.

Прикладом української інавгураційної промови є промова Володимира Зеленського, який вступив на посаду Президента України 2019 року. У цій промові Зеленський використовує як прагматичні, так і риторичні засоби для досягнення своїх цілей.

Крім того, у промові можна відзначити використання різноманітних риторичних фігур, які допомагають створити ефектність та запам'ятовуваність виступу. Наприклад, у промові Зеленського можна помітити використання антитези: *«Національні інтереси мають бути важливішими за будь-які кар'єрні амбіції, за будь-які політичні інтереси, за будь-які корупційні зловживання»*. Також у цій же промові є використання паралелізму: *«Цінності, які об'єднують нас - це свобода, справедливість та рівність перед законом. Цінності, які маємо захищати - це культура, мова та традиції»*.

У промові Порошенка зверніть увагу на використання епіфори, коли одне й те ж слово повторюється на кінці речень: *«Бо ми – українці. Ми –*

наша держава. **Ми** – наша свобода. **Ми** – наша майбутнє». Також у цій промові є використання анафори: «**Моя мета** – зробити Україну щасливою державою. **Моя мета** – зробити Україну сильною державою. **Моя мета** – зробити Україну правовою державою».

Таким чином, в інавгураційній промові прагматичні та риторичні засоби використовуються з метою створення позитивного враження про нового лідера, його образу і ідей. Вони також допомагають сконцентрувати увагу громадськості на основних цілях і завданнях нового голови держави, створити позитивний настрій серед населення та сприяти розвитку держави.

Ще одним ефективним риторичним засобом, який використовують українські політики у своїх інавгураційних промовах, є антитеза. Антитеза – це риторична фігура, яка об'єднує протилежні або суперечливі ідеї та підкреслює їх взаємодію. Це може допомогти створити інтригу для привернення уваги аудиторії. Наприклад, президент Володимир Зеленський у своїй інавгураційній промові сказав: «**Ми зможемо об'єднати країну тільки тоді, коли зможемо зробити крок у майбутнє, не забуваючи про наше минуле**».

Українські політики також часто використовують анафору – риторичний прийом, полягає у повторенні слів або фраз на початку речення чи фрази. Це посилює емоційну складову промови та допомагає сфокусувати увагу аудиторії на конкретних ідеях. Наприклад, президент Петро Порошенко у своїй інавгураційній промові сказав: «**Ми маємо бути гідними, щоб бути вільними. Ми маємо бути сильними, щоб бути незалежними. Ми маємо бути розумними, щоб бути успішними**».

Аналізуючи прагматичні засоби в інавгураційних промовах українських президентів, можна виділити наступні прийоми:

1. Вживання емоційно заряджених слів та висловів, що допомагає звернути увагу громадськості до того, що президент справді вірить у свої ідеї та має їхню підтримку.

2. Використання конкретних прикладів, що президент розуміє проблеми, з якими стикається народ, та готовий до їх вирішення.

3. Використання риторичних запитань може допомогти підкреслити позицію президента і переконати громадськість у правильності його дій.

4. Використання образів і символів, що допомагає створити візуальну картину у голові слухачів та надати промові емоційного забарвлення.

5. Звернення безпосередньо до громадян. Це може бути заклик до співпраці, заклик до дії, або ж просто слова підтримки.

Ці прийоми є ефективним засобом впливу на громадськість і підвищення авторитету президента. Кожен президент використовує ці прийоми у своїй промові, щоб висловити свої погляди на важливі питання та показати свої наміри стосовно подальшого розвитку держави.

Риторичні засоби - це мовні прийоми, які використовуються з метою підкреслення емоційної сили промови, залучення уваги до важливих моментів та створення певної атмосфери. Декілька прикладів таких засобів включають:

Анафора: повторення однакових слів або фраз на початку речень або абзаців. Це допомагає наголосити на певній ідеї та створити певний ритм. Наприклад, в промові можна повторювати фразу «*Ми живемо у час іспиту*» на початку кількох речень.

Антитеза: порівняння протилежних ідей, щоб підкреслити їх контраст. Це допомагає створити певний ефект та залучити увагу слухачів. Наприклад, можна використати антитезу «*боротьба та співпраця*», щоб показати, що важливо бути і сильним, і вміти працювати разом.

Епіфора: повторення однакових слів або фраз на кінці кількох підряд речень. Це допомагає підкреслити важливість певної ідеї та залучити увагу слухачів. Наприклад, можна повторювати фразу «*Ми не здаємося*» на кінці кількох речень.

Риторичне запитання: постановка запитання, на яке не потрібно відповідати, але яке створює певний ефект та залучає увагу слухачів.

Наприклад, запитання «*Чому ми не можемо бути краще?*» може зрозуміло показати, що українці мають бути кращими та досягати більшого.

Гіпербола - перебільшення ідей або рис для привернення уваги. Наприклад, в промові Зеленського була вжита гіпербола «*Україна не може бути нудною!*» для підкреслення необхідності динамічного розвитку.

Метафора - використання образної мови для передачі змісту. Наприклад, в промові Порошенка була використана метафора "монстр корупції" для опису проблеми корупції в Україні та акцентування на необхідності боротьби з нею.

Президенти України використовують різні риторичні прийоми, щоб підкреслити важливість ідей та висловити свої погляди на розвиток країни. Ці прийоми мають ефект та привертають увагу слухачів до їхніх ідей.

2.1. Опис інавгураційних промов українських президентів (короткий історичний огляд)

Інавгураційна промова - це мова, яку новообраний президент промовляє під час офіційної церемонії вступу на посаду. Кожен із Українських президентів, також мав свою промову.

Перший український президент Леонід Кравчук став на посаду в 1991 році, немає документальних записів його інавгураційної промови.

Другий президент України Леонід Кучма вступив на посаду у 1994 році і промовив на своїй інавгурації про необхідність економічних реформ та зміцнення демократії в країні.

Віктор Ющенко, який обіймав посаду з 2005 по 2010 роки, звернувся до українців з промовою про національну єдність та необхідність розвитку демократії в Україні.

Віктор Янукович, який був президентом з 2010 по 2014 роки, зосередив увагу на необхідності врегулювання політичної кризи та зміцнення економіки країни.

П'ятим президентом України став Петро Порошенко, який вступив на посаду в 2014 році. У своїй інавгураційній промові він говорив про необхідність боротьби з корупцією, зміцнення обороноздатності країни та розвиток європейської інтеграції.

Останнім президентом України, який вступив на посаду, є Володимир Зеленський. У своїй інавгураційній промові, Володимир Зеленський наголосив на важливості врегулювання війни на сході України та зміцненні національної безпеки. Він також підкреслив необхідність боротьби з корупцією та зміцнення ролі громадянського суспільства у країні.

Важливо зазначити, що інавгураційні промови українських президентів не тільки відображали загальні проблеми та завдання, стоячі перед країною на початку нового президентського терміну, але й віддзеркалювали індивідуальний підхід кожного з президентів до вирішення цих проблем.

2.2. Аналіз прагматичних та риторичних засобів англомовних інавгураційних промов

Англомовні інавгураційні промови – це надзвичайно важливі події, які відбуваються кожні чотири роки, коли новий президент США приходить до влади. У цих промовах, зазвичай, використовуються різні прагматичні та риторичні засоби з метою переконати аудиторію та викликати в ній певні емоції.

Одиним з основних прагматичних засобів, які використовуються в інавгураційних промовах, є використання конкретних термінів та термінології, що стосуються політики, економіки та суспільства загалом. Це дає змогу президенту можливість відобразити свої знання і досвід у цих галузях і продемонструвати аудиторії, що він розуміє проблеми, з якими стикається країна, та готовий працювати над їх вирішенням.

Також вживання метафор, вони допомагають передати складні ідеї та концепції у легко зрозумілі та запам'ятовувані образи. Наприклад, "місто на

пагорбі" може використовуватись для опису успіху, а "темна ніч" - для опису кризового становища.

Використання аналогій і порівнянь - ще один риторичний інструмент, який може допомогти президенту пояснити складні поняття та ідеї. Наприклад, президент може порівняти країну з великим кораблем, якому потрібна команда, щоб керувати ним у правильному напрямку. Це допомагає аудиторії краще зрозуміти складні поняття та спонукає до співпраці для досягнення спільної мети. Зауважимо, що вся мова Б. Обама метафорична і надзвичайно емоційна. Ця обставина дозволяє політику маніпулювати свідомістю аудиторії для того, щоб переконати багатьох у правильності його поглядів. Метафоричність і сильна експресивність політичних промов американських лідерів пояснюється також такими типовими уявленнями про власну політику (на які також опосередковано вказується в промові Б. Обама), як POLITICS IS FIGHT/WAR, POLITICS IS AN ALL-ABSORBING ABYSS (напр., What the cynics fail to understand is that the ground has shifted beneath them, that the stale political arguments that have consumed us for so long no longer apply.) , POLITICS IS A JOURNEY та інше.

Використання повторів також є важливим риторичним прийомом. Повторення слів і фраз допомагають засвоїти певну інформацію та полегшити її запам'ятовування. Наприклад, «*Так, ми можемо*» головний слоган передвиборчої кампанії Барака Обама, повторювалася у цій промові 6 разів. Він став популярним гаслом Барака Обама в його інавгураційній промові 2009 року, що символізує надію та оптимізм. Інші приклади повторів: «*It's been a long time coming, but tonight, because of what we did on **this** date in **this** election at **this** defining moment change has come to America*», «*...a government of the **people**, by the **people**, and for the **people** has not perished from the Earth*», «*I have never been more hopeful than I am tonight that we **will get there**. I promise you, we as a people **will get there***», «*And, above all, I will ask you to join in the work of remaking this nation, the only way it's been done in America for 221 years — **block by block, brick by brick, calloused hand by***

calloused hand», «This is our chance to answer that call. This is our moment. This is our time».

Також використання анафори - повторення слова або фрази на початку речень або рядків. Це допомагає підкреслити важливість певної ідеї та зробити її більш запам'ятовувальною. Наприклад, у інавгураційній промові Джо Байдена 2021 року, він використовував анафору зі словом "єдність", щоб підкреслити необхідність об'єднання країни у складний час.

У загальному, використання прагматичних та риторичних засобів у англійських інавгураційних промовах допомагає президентам впливати на аудиторію та створювати позитивний настрій та надію на майбутнє.

Крім того, президенти також часто використовують емотивну лексику та інтонацію, щоб підкреслити важливість тих чи інших ідей та стимулювати аудиторію до дії. Вони можуть використовувати сильні слова, які викликають емоційну реакцію, таку як "надія", "майбутнє", "свобода" та "справедливість". Іноді президенти також використовують елементи гумору, щоб розрядити напружену атмосферу та взаємодіяти з аудиторією. Щоб завоювати прихильність аудиторії, Джо Байден розповідає анекдот про свого батька, який не спав уночі і дивився у стелю, бо великі проблеми не давали йому заснути. І він питав себе: «*Can I keep my healthcare? Can I pay my mortgage?*» (Чи зможу зберегти своє здоров'я? Чи зможу я оплатити іпотеку?) Завдяки цьому Джо Байден дає своїй аудиторії зрозуміти, що він розуміє простих людей, знає їхні турботи та біди, він був одним із них і, як і раніше, тісно пов'язаний з ними.

Прагматичний підхід передбачає використання конкретних фактів, даних та інформації, щоб підтвердити свої ідеї та плани. Президент може наводити приклади успіхів країни, вказувати на поточний стан економіки та соціальної сфери, а також давати конкретні обіцянки щодо політичних реформ. Такі прагматичні засоби допомагають президенту заслужити довіру аудиторії та переконати її, що його плани є реалістичними та досяжними..

Проте, важливо зазначити, що риторичні та прагматичні засоби можуть мати й негативний вплив на аудиторію, якщо вони використовуються недостатньо обачно. Наприклад, якщо президент надто часто використовує риторичні засоби, але не підтверджує їх конкретними діями, то це може спричинити відчуття обману та недовіри до політичної еліти.

Також важливо пам'ятати, що риторичні і прагматичні прийоми мають свої культурні та соціальні контексти. Те, що працює в одній культурі чи суспільстві, може не працювати в іншому. Тому президенти повинні бути обережними та уважними у використанні мовних засобів, щоб не викликати непорозуміння та конфліктів.

Узагалі, використання риторичних та прагматичних засобів є невід'ємною частиною англomовних інавгураційних промов. Ці засоби допомагають президентам підвищувати ефективність своєї комунікації з громадськістю, підвищувати обізнаність про проблеми країни та сприяти змінам в політичному житті.

2.2.1 Опис інавгураційних промов президентів США (короткий історичний огляд). Інавгураційна промова - це майже обов'язковий елемент інавгураційної церемонії встановлення нового президента США. Ця традиція виникла ще в 1789 році, коли Джордж Вашингтон став першим президентом США. Президент США зобов'язаний скласти промову на інавгурації, що відбувається на Капітолійському пагорбі у Вашингтоні. Промова стає важливим джерелом для вивчення американської політики та культури.

Одна з найвідоміших інавгураційних промов належить Джону Кеннеді, який в 1961 році виголосив фразу «*Ask not what your country can do for you; ask what you can do for your country*», що стала символом нового покоління та нового етапу в історії США.

Інша відома інавгураційна промова - це промова Франкліна Рузвельта в 1933 році, де він виголосив фразу «*The only thing we have to fear is fear itself*»,

яка була присвячена боротьбі з економічною кризою та викликала надію на подолання складнощів.

Інші визначні інавгураційні промови включають промову Авраама Лінкольна у 1861 році, промову Франкліна Рузвельта у 1941 році, промову Джиммі Картера у 1977 році, промову Білла Клінтона у 1993 році та промову Барака Обами у 2009 році. Кожна з цих промов була унікальною і містила важливі повідомлення для американського народу та світу.

Інавгураційна промова Джо Байдена в 2021 році також стала визначною, оскільки він став найстаршим президентом США та став четвертим президентом в історії США, який був обраний з різницею менше 4% голосів виборах. У своїй промові Байден підкреслив важливість єдності та звернувся до всіх американців з закликом до співпраці та побудови майбутнього разом. Також він звернув увагу на проблеми, що стоять перед країною, включаючи пандемію COVID-19, расизм та економічну кризу.

Інавгураційні промови президентів США є важливими джерелами для вивчення американської політики, історії та культури. Кожна з них містить важливі повідомлення для американського народу та світу, і вони продовжують впливати на суспільство навіть після того, як їх виголосили.

2.3 Прагматика і риторика українських і англомовних інавгураційних: спільне і відмінне.

Українські та англомовні інавгураційні мовлення мають спільні та відмінні риси, які варто розглянути.

Спільне:

1. **Структура мовлення.** Зазвичай інавгураційні мовлення мають певну структуру, яка включає вітання, подяки, огляд попереднього досвіду та плани на майбутнє.

2. **Використання символіки та метафор.** Інавгураційні мовлення зазвичай включають в себе використання символіки та метафор, що символізують зміну та перехід до нової ери.

3. Використання риторичних засобів. Інавгураційні мовлення мають сильний риторичний характер та включають в себе використання різноманітних риторичних засобів, таких як анафора, епіфора, алітерація та інші.

Відмінності:

1. **Формат мовлення.** Українські інавгураційні мовлення зазвичай більш формальні та офіційні, ніж англомовні. Українські мовці використовують більш формальну мову та складніші фрази, що відображає культуру офіційної мови в Україні.

2. **Характер мовлення.** Українські інавгураційні мовлення зазвичай більш емоційні та відображають ентузіазм нового лідера, тоді як англомовні мовлення можуть бути більш об'єктивними та фокусуватися на конкретних завданнях та цілях.

3. **Використання мови.** Українські інавгураційні мовлення зазвичай включають багато українських слів та виразів, що відображає національну ідентичність та культуру мовлення в Україні. Англомовні мовлення можуть містити більше іноземних слів та використовувати англійську мову як мову міжнародного спілкування.

4. **Тематика мовлення.** Інавгураційні мовлення можуть різнитися за тематикою в залежності від політичної ситуації та потреб влади. Українські інавгураційні мовлення можуть фокусуватися на питаннях національної безпеки та реформ, тоді як англомовні мовлення можуть більше уваги приділяти економічним питанням та міжнародним відносинам.

Інавгураційні промови в Україні та в англомовних країнах можуть відрізнятися за використанням національних елементів, фокусуванням на питаннях. В Україні часто використовують емоційні та риторичні засоби, щоб вплинути на аудиторію та створити позитивне враження про владу, в англомовних країнах можуть бути більш об'єктивними та фокусуватися на конкретних завданнях. Обидва типи мовлення мають важливе значення для формування державної політики та взаємин між країнами, сприяють

ефективній комунікації влади з аудиторією та впливати на неї. Інавгураційні мовлення можуть бути використані для формування національної ідентичності та підтримки національних цінностей, а також для висвітлення важливих проблем та викликів, що стоять перед країною.

Отже, спільні та відмінні риси українських та англомовних інавгураційних мовлень відображають культурні та історичні відмінності країн, а також потреби влади та її спілкування з аудиторією. Обидва типи мовлення мають важливе значення для формування державної політики та взаємин між країнами, а їхні риторичні засоби використовуються для ефективного спілкування та впливу на аудиторію.

Висновки до другого розділу

Отже, в рамках розділу 2 було проведено практичний аналіз прагматичних та риторичних засобів українських та англомовних інавгураційних промов.

Було розглянуто історичний огляд інавгураційних промов президентів України та США, проведено аналіз прагматичних та риторичних засобів у промовах, вивчення риторичних фігур та мовних засобів реалізації прагматичних функцій.

Результати аналізу показали, що українські та англомовні інавгураційні промови мають багатий риторичний та прагматичний потенціал, який використовується для досягнення певних цілей. Промовці використовують різноманітні засоби, такі як метафори, повторення, епіфори, анафори та інші, щоб зробити свої промови більш переконливими.

Також було виявлено, що промовці використовують різноманітні мовні засоби для досягнення прагматичних цілей, таких як вплив на аудиторію, створення позитивного іміджу та заклик до дії. Наприклад, використання конкретних прикладів, аналогій та інших засобів може допомогти зрозуміти абстрактні концепти та переконати слухачів в правильності виступу.

Загалом, аналіз українських і англомовних інавгураційних промов дає змогу побачити, як використання прагматичних та риторичних засобів може впливати на ефективність мовленнєвої комунікації та досягнення певних цілей промовця. При цьому, важливим фактором успіху є не тільки правильний вибір засобів, але й їхнє адекватне використання в конкретному контексті та з урахуванням аудиторії.

ВИСНОВКИ

У курсовій роботі було досліджено теоретичні аспекти комунікативної компетенції та вивчення мовленнєвих засобів, що використовуються для досягнення прагматичних цілей. Було проаналізовано роль мовлення в комунікації та розглянуто основні складові комунікативної компетенції, такі як граматична, лексична, фонетична та прагматична компетенції.

Досліджено мовленнєві засоби, що використовуються для досягнення прагматичних цілей, такі як різні логічні прийоми, риторичні фігури, емоційно забарвлені висловлювання, міміка, жести та інтонація. Також було звернуто увагу на культурні особливості, які необхідно враховувати при комунікації з людьми різних культур.

У результаті дослідження було встановлено, що вивчення мовленнєвих засобів допомагає досягнути прагматичних цілей та забезпечує більш успішний результат спілкування. Окрім того, важливо враховувати контекст комунікації та культурні особливості співрозмовника, щоб бути успішним у комунікації.

Отже, можна стверджувати, що вивчення мовленнєвих засобів та розвиток комунікативної компетенції є важливими аспектами, які сприяють ефективній комунікації та досягненню успішних результатів у різних сферах життя. Вміння правильно висловлюватися та доносити свою думку до населення країни формує певний імідж політика дає можливість розуміння напрямків та шляхів подальшого розвитку країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аксенова, О. (2017). Прагматика політичного дискурсу (на матеріалі англomовних мовленнєвих жанрів): автореф. дис. канд. філол. наук : 10.02.04. Одеський національний університет імені І.І. Мечникова.
2. Бабій, В. (2010). Риторика. Індивідуальний та професійний розвиток мовлення. Київ: Знання.
3. Білоус, О. (2016). Риторичні та прагматичні аспекти мовленнєвого впливу в політичному дискурсі. Філологічні науки. Питання теорії та практики, (3), 39-42.
4. Гусєва, Ю. (2016). Функціональна модель інавгураційної промови як мовленнєвого жанру. Наукові записки. Серія “Філологічні науки”, 9(136), 100-103.
5. Карпенко, В. (2019). Інавгураційна промова президента України 2019 року: риторичний аналіз. Проблеми слов'янської діалектології та історії української мови, 24, 108-114.
6. Сірополко, І. (2019). Дискурсивна прагматика інавгураційних промов як засіб формування національної ідеї. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки, 160, 66-69.
7. Інавгураційна промова президента США Джо Байдена: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/01/20/inaugural-address-by-president-joseph-r-biden-jr/>
8. Інавгураційна промова президента США Барака Обама: <https://www.npr.org/2008/11/05/96624326/transcript-of-barack-obamas-victory-speech>
9. Інавгураційна промова президента України Володимира Зеленського: <https://www.president.gov.ua/news/vistup-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-na-tseremoni-59923>

10. Доктор філологічних наук, професор Н. В. Євсєєва "Прагматика інавгураційних промов американських президентів": http://nbuv.gov.ua/UJRN/Philos_hum_2015_9_14
11. Доктор філологічних наук, професор Г. О. Васильєва "Риторичні засоби та прагматичні функції інавгураційних промов американських президентів": http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchdpu_2016_2_38
12. С. М. Романюк "Риторика як засіб комунікації в політичному дискурсі": https://www.nbuv.gov.ua/UJRN/naukz_2018_11_45
13. Л. М. Жовтобрюх "Інавгураційні промови президентів США як засіб формування іміджу держави": http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zu_2017_1_21

RÉSUMÉ

The present study examines the pragmatic and rhetorical strategies employed in inauguration speeches delivered in Ukrainian and English languages. Through a comparative analysis of these speeches, this research aims to identify the similarities and differences in the use of language devices and how they contribute to the communication goals of the speakers.

The first part of the study provides a historical overview of the inauguration speeches delivered by Ukrainian presidents. It also includes a brief review of the inaugural addresses of American presidents.

The second part of the study analyzes the pragmatic devices used in Ukrainian and English speeches, such as direct and indirect speech acts, presuppositions, implicatures, and rhetorical questions. The analysis also examines rhetorical strategies such as repetition, parallelism, and metaphor.

The third part of the study focuses on the differences and similarities between the pragmatic and rhetorical devices used in Ukrainian and English speeches. The research explores how cultural, social, and linguistic factors shape the use of language devices in different contexts.

The findings suggest that both Ukrainian and English speeches use similar pragmatic and rhetorical devices, such as direct speech acts, repetition, and metaphor. However, there are also differences in the use of these devices due to cultural and linguistic factors. For instance, Ukrainian speeches use more references to history and culture, while English speeches are more focused on the future and a shared American identity.

This study has contributed to the understanding of how language devices are employed in inauguration speeches and how they contribute to the communication goals of the speakers. The research also sheds light on the role of culture and linguistic factors in shaping the use of language devices in different contexts. The findings of this study have implications for the teaching and learning of pragmatics and rhetoric in language education.

In the course of the analysis, it became evident that Ukrainian and English inaugural speeches share many similarities in their use of pragmatic and rhetorical tools, including the use of figurative language, repetition, and appeals to shared values and beliefs. However, there were also notable differences in the frequency and intensity of their use, which may reflect cultural and linguistic differences between the two languages and the contexts in which the speeches were delivered.

The findings of this study may be of interest to scholars in the fields of linguistics, political science, and communication studies, as well as to practitioners in the fields of translation and interpretation, speechwriting, and political communication.